

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Offentlig versjon

Sak 20/178

A

mot

Eigersund kommune

Uttalelse av 12.01.2021 fra Diskrimineringsnemnda, sammensatt av følgende medlemmer:

Reidun Wallevik (nemndleder)

Kirsti Coward

Thorkil H. Aschehoug

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon
(+47) 90933125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside
www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder spørsmål om en kommune har handlet i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse ved manglende universell utforming av et parkområde og ved renoveringen av en vei ved parkområdet.

Sakens bakgrunn

Elveparken ligger sentralt i Egersund ved elven Lundeåna. Parken ble anlagt som en del av et flomsikringstiltak etter flommen Synne i 2015.

Parken omfatter blant annet Granholmen og bro ut til denne holmen, en strand og flere trapper. Broen til Granholmen er cirka 21 meter lang og har en nettobredde på 120 cm. I parkområdet ligger også Tyskerbroen. Den opprinnelige Tyskerbroen ble oppført under andre verdenskrig og ligger i et verneområde. Tyskerbroen ble revet etter flommen Synne, og en ny bro ble oppført på samme sted. Den nye broen er cirka 18 meter lang og har en nettobredde på 140 cm. Det er venteplass på begge sider av elven. Den ene siden av broen er ikke bygget i flomsikker høyde, slik at broen må løftes fysisk ved en 200-års-flom. Broen har dobbelt sett med håndløpere, kontrastfarge på dekkningen og belysning.

A er bosatt i Eigersund kommune. Han har sterkt nedsatt syn.

A klaget saken inn for Diskrimineringsnemnda ved brev av 2. juni 2020.

Saken behandlet i nemndas digitale møte 8. desember 2020. I behandlingen deltok Reidun Wallevik, Kirsti Coward og Thorkil Aschehoug. Sekretariatet var representert ved Ingrid Teistung, Maria B. Teksle og Laila P. Kaland. Yngvil Groth Farsund deltok som observatør.

Partenes anførsler

A har i hovedsak anført:

A er diskriminert fordi han har en funksjonsnedsettelse, ved manglende universell utforming av Elveparken og ved utformingen av Nyeveien.

Utviklingen av Elveparken startet som ledd i flomsikringen etter flommen Synne i 2015. Utvikling av et byrom ved elven var en god idé, men her var det ingen tanker om universell utforming. Tilretteleggingen er nærmest fraværende selv om det var god plass og gode muligheter for å tilrettelegge.

Det mangler håndløpere i flere trapper og kontraster. Trapper er i seg selv uheldig for både rullestolbrukere og barnevogner. Neglisjeringen av universell utforming vises spesielt med anskaffelsen av et trappearrangement i tre. Estetisk fint, men utilgjengelig.

Tyskerbroen burde vært bredere, og det samme gjelder for broen ut til holmen. Ikke alle ser fra den ene enden av broen og over til den andre siden. Det er ikke alltid så greit for personer med begrenset syn å møte personer med barnevogn eller rullestol på en smal bro.

Kjørende og syklende er prioritert i Nyeveien med kjøring i begge retninger, fremfor bredere fortau.

Eigersund kommune har i hovedsak anført:

Kommunen har ikke brutt likestillings- og diskrimineringsregelverket.

Kommunen har gjort avveininger mellom funksjonalitet, tilgjengelighet, vernebestemmelser og ulike brukergrupper.

Kommunen valgte trapper som løsning der det ellers ville være for bratt å anlegge rullestolrampe eller brukervennlige skråninger. På grunn av elvens karakter og de naturgitte og arealmessige forutsetningene har det ikke vært mulig å anlegge en rullestolrampe helt ned til vannet. Alle har likevel tilgang til de tilrettelagte punktene i parken slik at alle kan oppleve elvemiljøet. Det ble vurdert å ha en rampe ved badeplassen i Svanedalsparken, men den ville tatt for mye av arealet til den lille stranden.

Håndløpere/rekkverk på tvers av flomretningen gir risiko for at gjenstander hefter seg fast i rekkverket ved flom. Det vil kunne gi skader ved oppstuvning av vann. Kommunen vil likevel vurdere å ettermontere rekkverk på visse punkter dersom det bedrer tilgjengeligheten uten å øke ulempene ved en flom. Det er montert flere rekkverk i strømretningen. Kontrastfarge skal monteres i utvalgte betongtrapper.

Tyskerbroen ligger i et verneområde, og for vernemyndighetene var det viktig at den nye broen skulle bli mest mulig lik den gamle broen. Når den nye broen skulle anlegges, måtte den anlegges i flomsikker høyde. Ny oppramping til broen har universell utforming for at broen skulle kunne brukes av alle. Denne broen er en snarvei og ikke en del av hovedinfrastrukturen. Det var nødvendig med en lettest mulig konstruksjon fordi den ene siden av broen ikke er bygget i flomsikker høyde. Broen er et kompromiss mellom funksjonalitet for alle, vernebestemmelser, flomsikring og de arealgitte forutsetningene.

Gangbroen til friområdet Granholmen ble etablert for å gi forbindelse til en mindre holme i Lundeåna. Holmen er ikke opparbeidet, utover at det er tilrettelagt med et helt horisontalt plan på landingspunktet på holmen. Broen kan brukes av én person i rullestol om gangen. Det er ikke gjennomgangstrafikk på broen.

Nyeveien er en gammel og trang byggate hvor vei og trafikkarealene er definert med hus og trapper på begge sider. Fortauet ble smalt på en kortere strekning, på grunn av at eksisterende bebyggelse og murer ble avgjørende for løsningen som ble valgt. På dette strekket var vi nødt til å ha bredde til to kjøretøy, fordi det ligger i forkant av en nedslusing til et kjørefelt med ventelomme, noe som kan skape kødannelse. De valgte løsningene bedrer forholdene for myke trafikanter.

Nemndas vurdering

Nemnda skal ta stilling til om Eigersund kommune handlet i strid med plikten til universell utforming av parken ved Lundeåna og ved renoveringen av Nyeveien.

Plikten til universell utforming av virksomheter rettet mot allmennheten følger av likestillings- og diskrimineringsloven (lov 51/2017) § 17 første ledd. Det følger av § 12 første ledd at brudd på plikten til universell utforming regnes som

diskriminering. Det innebærer at plikten til universell utforming i § 17 er en presisering av det generelle diskrimineringsforbudet i § 6.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse. Kravet gjelder så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde, jf. § 17 andre og tredje ledd.

Kravene til universell utforming er konkretisert gjennom bestemmelsene i byggteknisk forskrift (TEK17). I § 8-7 er det detaljerte krav til utforming av tilkomst til uteareal med krav om universell utforming. TEK17 § 8-9 stiller opp en rekke krav til trapper i uteareal, blant annet krav til jevn stigning og kontrastmerking.

Nemnda legger til grunn at både parken og Nyeveien er rettet mot allmennheten, slik at kommunen som utgangspunkt har plikt til å ivareta kravet til universell utforming.

Første spørsmål for nemnda er om broene kan regnes som en del av hovedløsningen.

Broen ut til Granholmen er den eneste måten å komme til denne holmen på. Holmen er ikke opparbeidet utover en landingsplass for broen. Det er andre områder ved elven som har tilnærmet samme funksjon som oppholds- og utsiktsareal. Nemndas vurdering er derfor at denne broen ikke kan regnes som en hovedløsning. Tyskerbroen er en snarvei, og nemnda mener derfor at heller ikke denne broen kan regnes for å være en hovedløsning. Siden broene ikke er en del av hovedløsningen i diskrimineringslovens forstand, er det ikke krav til universell utforming av disse broene.

Nemnda kan heller ikke se at trappene utgjør en hovedløsning i de fysiske forholdene i parken ved Lundeåna, parken sett under ett.

Deler av parkområdet er tilgjengelig for alle. Andre deler av arealet er delvis tilgjengelig. På grunn av stor trinnhøyde, ujevne trinn, manglende rekkverk og kontrastmarkering er steintrappene ned mot sjøen lite tilgjengelige for personer som er dårlig til beins eller som er svaksynte/blinde. Hovedformålet med disse trappene, slik nemnda vurderer det, er likevel ikke først og fremst å være tilkomst til elven, men å være et flomsikringstiltak som også utgjør et estetisk element i parken. Helt ned til badeplassen kommer folk imidlertid bare via en trapp. Det begrensede arealet gjør likevel at en annen løsning, slik nemnda ser det, vil ta opp for mye av det begrensede strandarealet. Nemnda vurderer det slik at hovedformålet med parken ikke bare er å komme seg gjennom parken, men også å kunne oppleve de ulike estetiske elementene og miljøet ved elven. Denne funksjonen kan oppleves uavhengig av om folk kan komme seg frem i trappene eller ikke.

Nemnda forutsetter at kommunen vil jobbe videre med kontrastmerking og oppføring av rekkverk der dette er mulig for å bedre tilgjengeligheten i området ved elven ytterligere.

Nyeveien er en del av hovedløsningen slik nemnda vurderer det, slik at spørsmålet for nemnda blir om tilrettelegging eller utforming vil innebære en uforholdsmessig byrde for kommunen.

Nemndas vurdering er at de løsningene som er valgt i denne gaten, er et kompromiss mellom kulturhistoriske hensyn, hensynet til fremkommelighet for ulike trafikanter på et begrenset areal og hensynet til universell utforming. Situasjonen er forbedret sammenlignet med tidligere situasjon, selv om fortauet er smalt i deler av gaten. Nyeveien er en smal gate, der hus og murer begrenser tilgjengelig areal for de ulike trafikantene i gaten. Det er derfor nemndas vurdering at utforming og tilrettelegging av Nyeveien slik at denne blir universelt utformet, vil være uforholdsmessig byrdefullt for kommunen. Det gjør at det ikke er krav om slik tilrettelegging etter likestillings- og diskrimineringsloven.

Det er etter dette nemndas vurdering at Eigersund kommune ikke har brutt kravet til universell utforming av parken ved Lundeåna eller ved renoveringen av Nyeveien.

Uttalelsen er enstemmig.

Sak 20/178

Diskrimineringsnemnda har gitt følgende uttalelse:

Eigersund kommune handlet ikke i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av manglende universell utforming.

Reidun Wallevik
nemndleder

Kirsti Coward

Thorkil H. Aschehoug